

Vilkårsrevisjon Røldal-Suldal Kraft

Høringsuttalelse 201913014

28.08.2024

Jakob Fjellanger
Saksbehandler konsesjon
NVE

Gjeldende

Gardsnummer 5, bruksnummer 1 og 9 m.fl.
Gjelder for Lono med Lonavatnet

Positive erfaringer med dagens regulering

Etter reguleringen på slutten av 60-tallet, har det blitt tryggere isforhold om vinteren. Vannstanden har også blitt jevn, noe som har gitt bedre utnyttelse av utmark og innmark nær vannkanten.

Negative erfaringer med dagens regulering

Forsinket vår og snøsmelting

Senere vår og beite på grunn av at vårflom uteblir og ikke fjerner isen når den naturlig skulle forsvinne som følge av vårsmelting.

Forhøyet flomstigning

Terskelen i utløpet av Lonavatnet skaper en høyere vannstand i flommer (ved tapping oppstrøms fra Røldalsvatnet) og det fører også med seg en del avfall og rask som legger seg i strendene og på dyrka mark etter tapping.

På grunn av liten normalvannføring mellom øvre og nedre Lonavatn, så har vegvesenet i forbindelse med opprusting av broa som krysser i det smale partiet, utvidet fundamentsålene med en større påstøp, i tillegg til at det er lagt steiner rundt disse uten å hensynta forverring av flomstigning oppstrøms bro. Dette har resultert i et redusert tverrsnitt for vannet, og gir høyere vannstigning ved flom eller tapping fra Røldalsvannet i øvre Lonavatn kontra nedre.

Forhold for aure

Det registreres at fisken i Lonavatnet er blitt veldig liten etter reguleringen. Det kan skyldes dårligere gyteforhold eller manglende utskiftning, og det registreres at det er mye mudder som legger seg i vannet.

Innspill og forslag til tiltak og forbedringer for reguleringen

Forsinket vår og snøsmelting

Tiltak for fjerning av isen om våren, aller helst spyleflom et par dager om våren.

Redusere negativ konsekvens ved tapping

Muligheter til å åpne terskelen i utløpet av Lonavatnet i flomsituasjoner. Denne åpningen må være større enn i dag for å ha god effekt. Den bør også ryddes i steinrøysa rett nedenfor terskelen. Denne steinrøysa er delvis lagt opp når terskelen ble bygd.

Det er også verdt å merke at vi ønsker at terskelen skal bestå. Terskelen er viktig for å holde vannstanden på et normalt nivå etter anleggene ble utbygd. Den ble bygget med et bjelkestengsel, men dette har etter det vi kjenner til aldri vært manøvrert i flommer. Dersom det ble bygget et regulerbart arrangement her, så ville det medføre mindre flomstigning på Lono i situasjoner med tapping fra Røldalsvannet.

Det er uvisst om hvorvidt NVE har vært informert om, og godkjent, tiltakene til Vegvesenet når det gjelder brofundamentene og tettingen av åpningen mellom øvre og nedre Lonavatn. Det er ønskelig at det ryddes i steinmassene under broa for å bedre kapasiteten.

Vi er bekymret for at økt kapasitet oppstrøms med nye planlagte kraftverk vil øke avløpet til Røldalsvannet, og at dette skal medføre økt overløp/tapping fra Røldalsvannet med påfølgende hyppigere flommer for eiendommene på Lono.

Kartlegging av de økologiske forholdene

Så vidt vi vet er ikke forholdene i Lonavatnet gjort rede for i forkant av vilkårsrevisjonen, hverken med tanke på tilgroing, vannkvalitet eller vilkårene for aure.

Andre kommentarer

Minstevannsføring

Det er ikke ønskelig med minstevannsføring på vinteren da dette kan skape dårligere og usikre isforhold. Isen er viktig for gårdsdrifta i forbindelse med transport av ved og tømmer. På sommeren kan dette muligens ha positiv virkning for økologiske forhold, trolig da spesielt i tørre perioder på sommeren da det er svært lite vannutskiftning.

Med vennlig hilsen,

Olav Ekkje

Tjerand O. Nybø